

Bilaga 4 till kommunfullmäktiges protokoll 2006-09-04 § 5

Svar på interpellation 2006:11 av Peter Lundén-Welden (m)

I Socialstyrelsens rapport *Social rapport 2006* redovisas att barn i familjehems- eller institutionsvård i nuvarande form löper hög risk för ogynnsam utveckling på lång sikt. Barn till ensamstående arbetslösa föräldrar med långvarigt ekonomiskt bistånd löper relativt sett mycket hög risk att placeras i familjehems- eller institutionsvård. Tonåringar som placerats i institutionsvård löper mycket stor risk för kriminalitet, psykiatrisk sjuklighet, för tidig död etc. Trots att riskerna för skadliga effekter av gruppbehandling av tonåringar med beteendeproblem är kända har institutionsvården i Sverige nästan inte utvärderats alls. Den forskning som finns pekar på goda skäl att stödja försök med nya åtgärdsalternativ. Mot bakgrund av Socialstyrelsens rapport har Peter Lundén-Welden (m) ställt följande fråga till mig:

Vad avser ansvarigt borgarråd att vidta för åtgärder för att minska risken för en ogynnsam utveckling för barn och ungdomar som placeras i familjehems- eller institutionsvård?

Socialtjänsten ska verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda levnadsförhållanden och att de får skydd och stöd om de riskerar att utvecklas ogynnsamt. Samhället har ett mycket stort ansvar för att barn och unga som placeras i samhällsvård får en gynnsam utveckling och det ansvaret tar vi i Stockholms stad. Målet är att barn och ungdomars villkor ska förbättras utifrån en helhetssyn på deras vardag och möjligheterna att påverka denna.

Staden tar ett övergripande ansvar för den sociala barn- och ungdomsvården genom att göra en fördjupad utredning av stadens samlade stöd till barn och ungdomar samt den sociala barn- och ungdomsvården. Första fasen av utredningen som rör barns och ungas behov beräknas vara klar till sommaren. En särskild utredning pågår om utvecklingen av familjehemsvården vilken beräknas vara klar i juni. Under flera år har staden också förstärkt budgeten för individ- och familjeomsorgen.

Det mest effektiva som samhället kan göra är att förebygga problem så att mer ingripande åtgärder aldrig behöver vidtas. Under mandatperioden har stora satsningar gjorts för att ge alla barn och unga goda förutsättningar att växa upp oavsett sociala och ekonomiska familjeförhållanden. Resursfördelningssystemen har setts över för att på ett bättre sätt motsvara de sociala behoven runt om i staden. Minskningen av barngrupperna i förskolan är särskilt viktig för barn i socioekonomiskt svaga familjer. Det drog- och brottsförebyggande arbetet i stadsdelsnämnderna har utvecklats de senaste fyra åren med stöd av Precens. Omkring tusen föräldrar till barn som är utagerande, har svårt att koncentrera sig eller har lättare beteendesvårigheter har utbildats enligt Komet-metoden och har fått stöd i föräldrarollen för att kunna hjälpa sina barn på ett bättre sätt. Även lärare utbildas enligt samma metod för att kunna styra situationen i klassrummet så att skolan fungerar för alla elever. Medarbetare i förskola, skola och socialtjänst utbildas om barnkonventionen och stödinsatser för barn till föräldrar i utsatta situationer. Omfattande arbetsmarknadsinsatser genomförs för att människor med ekonomiskt bistånd ska få bättre förutsättningar att få arbete, vilket även gynnar barnens situation.

Samtidigt som staden satsar på förebyggande arbete på bred front utvecklas den sociala barn- och ungdomsvården alltmer. Staden har antagit en kompetensutvecklingsstrategi för individ- och familjeomsorgen och arbetar aktivt för ett kunskapsbaserat socialt arbete utifrån insatsernas resultat för brukarna. Ökad kunskap om risk- och skyddsfaktorer i hemmet, skolan och på fritiden ger förutsättningar för bestående behandlingsresultat. Framgångsrika arbetssätt i öppenvården som MST (Multi systemic therapy) har införts som ordinarie verksamhet i sju stadsdelsnämnder.

Vi vet att en tidig debut av ungdomskriminalitet, föräldrar som inte räcker till och beteendeproblem hos barnet ger en dålig prognos för framtiden. Samverkan mellan socialtjänsten, föräldrarna, förskolan, skolan, landstinget, polisen med flera måste därför fortsätta att fördjupas och inriktas på förebyggande och tidiga insatser i närmiljön.

Barn och ungdomar som samhället tar omhand måste få en så god vård och behandling att de får lika goda uppväxtförhållanden som andra barn. Tyvärr är den till stora delar privata vårdsektorn för tonårsplaceringar i Sverige inte utvärderad. Enligt forskningen avbryts 40-60 % av placeringarna i förtid och 40-50 % placeras igen inom två år efter avslutad vård. Nya behandlingsinsatser behöver därför utvecklas med utgångspunkt i forskningsresultat om vad som fungerar. Den sociala barn- och ungdomsvården måste exempelvis ha tydliga målgrupper, vi måste öka kunskapen om risk- och skyddsfaktorer, utveckla de sociala utredningarna, erbjuda evidensbaserade insatser och inte minst satsa ännu mer på förebyggande arbete.

Forskningen betonar att dygnet-runt insatser för tonåringar måste gå hand i hand med öppenvården för att vården ska vara framgångsrik. Stadsdelsnämnderna har därför utvecklat olika öppenvårdsmodeller och socialtjänstnämnden har börjat utveckla dygnet-runt vården tillsammans med stadsdelsnämnderna. Ett exempel på nya åtgärdsalternativ är att kombinera familjehemsvård med MST-behandling på hemmaplan.

Vad som är den bästa vården för varje barn och ungdom måste avgöras efter en kvalificerad utredning som tar hänsyn till vilka risk- och skyddsfaktorer som finns för det enskilda barnet och dess familj. Många gånger är öppenvård det som är mest effektivt, men det fungerar inte för alla. Ungdomar med allvarliga beteendeproblem och många riskfaktorer i miljön behöver en intensiv behandling på institution under en period följt av insatser i hemmiljön. Det är av stor vikt att dessa tonåringar får kontakt med välfungerande jämnåriga och stöd av sina föräldrar. Hur skolan, fritiden och familjen fungerar är därför avgörande faktorer både under institutionsvården och i eftervården.

Stockholm den 3 maj 2006

Margareta Olofsson (v)
socialborgarråd